

TELEGRAFUL ROMAN.

ăpare Marția. Joia și Sămbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu 13 Februarin 1895.

Șovinismul și acuzările nedrepte despre gravitarea în afară a naționalităților, se susțin nu numai în colónele diaristice magiare, ci și în dietă. Unii deputați, oratori de frunte, își manifestă șovinismul și aruncă invinuirii naționalităților, cu o ușurătate surprinzătoare. Să face acesta de mult, și astfel nu e lucru nou, cauza însă că revenim asupra acestei regretabile împrejurări, este, că acum de curând în două ședințe ale dietei doi deputați au susținut lucruri, cari ne ating de aproape.

Unul este deputatul kossuthist Bartok Lajos, care a vorbit în ședința din 23 l. c. când s'a desbătut cestiunea mizeriei de pe Alföld, despre care am scris la locul acesta în nrul trecut al foiei noastre. El a dis, că după părerea sa mai mare e mizeria în comitatul Maramureșului, unde durează din toamnă și provocă guvernul, ca aici să dea ajutor. Dar motivul ajutorării este curios și ne arată, că chiar și lipsa și mizeria locuitorilor e exploatată în favorul magiarisării. Astfel Bartok a dis, că „guvernul ar face o politică de naționalitate foarte corectă, dacă și-ar întinde îngrijirea sa părintească asupra acestui comitat, ai cărui locuitori valachi au fost totdeauna credincioși ideii de stat magiar. Poporul din Maramureș s'a luptat sub stégurile lui Rákoczy și domnii, învățătorii și preoții români și rusneci din Maramureș sunt membri la EMKE în număr mare”.

Ar urma deci, ca acei români, cari nu sunt membrii la Kulturgylet în cas de lipsă, să nu capete ajutor dela stat, deși ei contribuie cu banii și sângele lor la susținerea statului. Da, fiindcă după conceptul șovinismului, patriotismul e închis în cadrele Kulturgyleturilor și cine stă în afară de aceste, cine nu le sprijinesce, acela

nu recunoște „ideia de stat magiar”, nu e patriot.

Acesta e un cas; al doilea e o invinuire nemotivată aruncată naționalităților de dep. Eötvös, în ședința dietei din 23 l. c. a doua ședință în care s'a desbătut proiectul de budget. În această ședință la început a vorbit primul și până acum singurul deputat al partidului popular, preotul catolic Zelenyák, despre partidul său și despre interesele poporului. Indată după el s'a încercat a-l combate Eötvös, între aplausele contrariilor noului partid, și fiindcă Zelenyák țintind la politica bisericească a guvernului lui Wekerle și Bánffy a dis, că liberalismul sub firma căruia sunt introduse legile bisericesci la noi, este importat din străinătate, Eötvös, într-o mare însuflețire, — după-cum scria foile kossuthiste — făcând alusiune la alianța partidului popular cu naționalitățile, a accentuat, că centrul naționalităților e în afară de patrie și că ele au fost dușmane poporului magiar de o mie de ani.

Amintirea alianței, care nu există, dintre partidul popular și naționalități, este o apucătură de a despopulariza noul partid înaintea magiarilor, despre ce am scris cu alta ocaziune. Cum vine însă Eötvös, se invinuiește pe naționalități, că și au centrul în afară de patrie? Scim noi că de aceste s'au mai scris și rostit de multe ori, începând dela Tisza de pie memorie, dar de orece toți câți au susținut de aceste au rămas de minciună, neputându-se adevări nimic din ele, ar trebui, ca invinuiri de aceste nebasate se înceteze odată, cel puțin însă în sinul parlamentului, sau după unii esaltați șovinisti le mai susțin, numai ca să facă efect, cum e și cu Eötvös, ei ar trebui îndrumați la ordine și bunul nume al naționalităților luat în seut.

Pagubă, că acesta nu se face, căci ea contribuie mult la înstrăinarea

naționalităților de magiari, căci cum se mă apropriu și se simpatizez cu vecinul meu, care mereu îmi strigă hoț, deși eu sunt om cinstit?

Revista politică.

Despre neînțelegerile în partidul independent despre care făcusem amintire se anunță următoarele: În 22 s'a ținut o consfătuire a partidului independent și 48-ist în locuința lui Gavril Ugroin. Precumpnitorea majoritate din cei 34 de membri, cari asistau la aceste consfătuiri, s'a exprimat pentru susținerea propunerii lui Kapotsffy privitoare la organizarea partidului, însărcinându-l totodată a o supune desbaterei conferenței următoare. În fine Franz Sina supune următoarele cinci puncte purtarea președintelui partidului Iuliu Iusth și propune ca în conferență să i-se dea un vot de neîncredere. Propunerea aceasta însă nu se primesce din partea majorității. Totodată se decide în aceste premergătoare consfătuiri, ca să se declare hotărât, că partidul nu voesce revisuirea legilor politice-bisericesci.

La conferența din 22 s'era a partidului independenștilor și acelor din 48 s'au petrecut scene de tot posomorite. După discuțiuni lungi și foarte agitate, în cari Olay a atacat în tonul cel mai vehement pe Polonyi, ca pe aural tuturor relelor din partid, prin votisare nominală cu 24 contra 35 voturi s'a primit propunerea lui Kapotsffy privitoare la organizarea partidului. În urma acesteia președintele partidului Iusth Gyula declară în totă liniștea, că va trage consecințele, și înșinuându-și abdicarea, se depărtează din conferență cu 35 aderenți ai sei și se declară împreună cu aceștia ca eșiți din partid.

Scirile mai nouă spun, că Iusth a telegrafat lui Kossuth care se afla

acum în Neapole, raportându-i cele întâmplate: Kossuth a răspuns, că se alătură aderenților lui Iusth și va lucra pentru împreunarea fracțiunii cu alui Eötvös. Acesta și cu aderenții lui s'au declarat hotărâți a se alia cu Iusth.

Două sunt mai ales momentele însemnate pentru mersul politicii mari, care servesc ca puncte de mănecare pentru diferite combinațiuni și aceste două momente sunt: starea critică a Italiei și schimbările în Rusia, cari ambele pot avea ingerințe neprevăzute asupra nouelor conformări a raporturilor dintre puterile europene.

Diarul „Politik” din Praga dice următoarele:

Tripla alianță, așa cum a fost intenționată la început de principele Bismark, au scopul de-e servi ca contrabalansă Rusiei. Cu timpul însă Germania a început a nu se prea simți bine în starea sa pasivă în tripla alianță, și mai ales întâmplările din Franța, făcând, ca ea să arete semne, că ar voi să se apropie de Rusia. Și cine scie ore nu se va realiza alianța între cei trei împărați, chiar acuma când Italia e foarte slabă? Cu toate aceste presa germană și cea rusăscă iau ca sigur, că totuși tripla alianță se va reînoui.

„Pester Lloyd” dice în cestiunea aceasta următoarele:

Reînouiarea triplei alianțe nu este o cestiune, care se devină actuală astăzi sau mâine, în anul acesta, sau în cel viitor, și de aceea nici nu este lipsă, ca să se discute asupra ei. Raporturile, cari au creat alianța sustau și astăzi. Cu cât sunt mai bine cunoscute intențiunile pacifice ale acestei alianțe înaintea lumii, cu atât este de lipsă să se vorbească mai puțin de ea. Astăzi, când guvernele Europei profesază politica păcei, nu este

FOIȚA.

Adamklissi.

(Conferinșă ținută la Viena cu ocazia aniversării existenței de 25 de ani a societății archiologice).

Malul mării negre udat de Dunăre, actuala Dobrogea, de pe vremea esiliului lui Ovidiu, țara clasică a plângerilor și lamentațiunilor, se apropie sub domnia română de timpuri mai fericite și dă chiar o comoră ascunsă, pe care nimeni nu ar fi bănuia acolo. Un monument aflător acolo, a cărui denumire turcească Adamklissi, biserica óme nilor, derivă dela ornamentul său sculptural de altă dată și a trecut asupra unui sat din apropiere, s'a dovedit în urma cercetărilor recente a fi o pētră de demarcațiune a istoriei împărătesci romane și una din operele architectonice cele mai remarcabile, ce ne-a lăsat antichitatea. Deja locul unde a fost găsit oferă un interes ciudat.

În țara muntoasă, care interdice Dunărei trecerea directă în mare și o silește să facă un ocol lung în spre nord, calea de comunicație naturală este o scobitură largă, care se întinde dela Cerna-Vodă la Constanța, anticul Tomi. De o generație o cale ferată străbate valea acēsta, care se va lega cu căile ferate ale continentului cu super-

bul pod, care se construiesc peste Dunăre la Cerna-Vodă. În antietictate malul său a fost acoperit cu renumitele diguri, care poartă în gura poporului numele lui Traian. Acestea sunt trei linii de apărare mari, care se pot urmări încă acum cale de 60—70 kilometri.

În legătură vedită cu aceste fortărețe militare stă monumentul Adamklissi. De mult a dispărut podoba, care o înconjură din toate părțile; dar în forma sa originară chiar produce o impresie grandioasă.

Terenul, care se compune din var de Jura, are un relief de o înălțime de 500—600 picitoare. În succesiune monotonă se schimbă părți mai ridicate și mai joșe, în ale căror adâncimi se găsesc adesea elemente pietroșe. Regiunea pare pustie. Observând cu atențiune se zăresc ici și colo o câmpie arată, o turmă, o linie telegrafică și câte odată un car țărănesc. Drumul e însă de multe cēsuri până găsesci un sat. Locuințele sunt ascunse prin văile pe unde s'a putut găsi apă și unde se frâng vânturile, care ridică pe șosele grămezi înalte de praf Colibile au forma peșterilor și sunt pe jumătate îngropate în pământ.

Total face impresia ca și cum nu s'ar fi schimbat nimic din vremea tristelor lui Ovidiu. Deja compunerea populației în sine, multicolora amestecătură a rasselor de țitari, turci, greci, țigani, bulgari și Români

din Transilvania adunate aci, dau o imagine a mizeriei rămasă staționară în cursul vécurilor.

Pintre satele din Dobrogea, Adamklissi se bucură singur de un isvor eurgător. O fașie subțire de apă curge în vale și espică aici existența unui mic oras. Cursul zidurilor de împrejmuire, urma turnurilor și edificiilor publice s'a conservat în formațiunea terenului, o poartă ruinată a mai rămas în picitoare; descoperiri de inscripții au dovedit numele ei: Tropheum Traiani. Numele acesta mândru ea l-a putat după monumentul ridicat de împăratul Traian, care stă deasupra ei pe o înălțime pleșuvă. Acesta are forma unui turn rotund masiv, care posedă încă acum un diametru de 27 metri și o înălțime de 18 metri.

Pentru că nu există în tradițiunea noastră, se pricepe ușor cum monumentul acesta a putut fi uitat cu desăvârșire. În 1837 o misiune de oitaci prusieni, cerută de Sultenui Mahmud II dela regele Frederic Wilhelm III pentru a reforma armata turcă, și trimisă întâiu în Bulgaria pentru a încerca apărările dela Dunăre, l'a găsit. Soffetul acestei misiuni a fost mareșalul conte Welmuth de Moltke, care a publicat mai târziu cunoscuta sa carte asupra Turciei. Aci Moltke descrie architectura monumentului, recunoscând, că a fost îmbrăcat cu reliefuri și colonne și stabili origina sa romană; im-

presia localității, vecinătatea pomenitelor diguri, pôte și gândul la ruinele analóge dela Via Appia îl făcând se bănuiașcă că ar fi mormântul unui căpitan roman.

Visitatorii cari au străbătut, mai târziu aceste locuri, nu au desvoltat ideia acēsta fundamentală, ei au întunecat mai mult ipotezele; o lumină provisorie desvélui academicianul vienez Eduard Sacken, descoperind în desennul unui basrelief figura unui barbar dac. Când Dobrogea fu cedată românilor, un cercetător meritos pentru museul din București și antichitățile patriei sale dl senator Gr. G. Tocilescu, se interesa de problema acēsta cu tot focul științific. După multe săpături descoperi în ruinele din jurul monumentului o mulțime de sculpturi, a căror originalitate necunoscută provocă surprindere și când ghici în fărâmiturile unei inscripții colosale titulatura împăratului Traian, care deslega sensul problemei, continuă a cerceta și ceru ajutor din Viena. Într-o toamnă anevoioasă George Niemann conduse săpătura completă a ruinei și ca fruct al întreprinderilor sale tehnice ne dăruie un model de gips, care reprezintă restabilirea monumentului. Unul din elevii școlii noastre drul Moriz Dreger, gasi în Constantinopole o sculptură rădăcită; eu însuși am luat parte de două ori la cercetările din localitate și o publicațiune îngrijită de Hölner din Viena va arăta în curând rezultatele obținute. Acē-

necesar să se vorbească mult despre alianțe.

Diarul rusesc „Novosti” dice:

Rusia nici pentru cel mai mare preț nu se poate alătura la tripla alianță.

Er diarul parisian „Temps” definesce tripla alianță cu următoarele cuvinte:

Tripla alianță este o combinație misterioasă, despre care se poate vorbi bine, și se poate cugeta rău. Ea a fost, care a provocat o altă ligă ce are misiunea de-a asigura echilibrul european și pacea.

* * *

Discușiunea asupra legii minelor s'a continuat în senatul României. Au vorbit la cestiune d-nii Sturdza contra, apoi dl Pan, după acesta a vorbit d. Aurelian combatând proiectul de lege. Marți au luat cuvântul mai întâi d. P. Carp, ministrul domeniilor și apoi d. Al. Lahovari, ministru de externe.

Ambii miniștri au răspuns adversarilor proiectului cu o forță de argumentațiune, cu o logică și cu o bogăție de date și de fapte, care a impresionat viu senatul și opinia publică, răspândind cea mai largă lumină asupra caracterului și utilității minelor.

În urma acestor strălucite discursuri și după lungi desbateri, cari au durat șapte zile, senatul a votat cu mare majoritate luarea în considerație a proiectului de lege, și Mercuri a început discuția pe articole.

Prin urmare, scrie „Cur. Financ.” peste câțiva timp România va avea o lege, care împreună cu cea a drumurilor de fer de interes local, va permite pe de o parte atingerea de mână omului a tuturor avuțiilor neexploatare încă, er' pe de alta, o desfășurare de afaceri grandioase și roditoare, care vor da mult de lucru advocaților și medicilor, și în ginerilor, și capitaliștilor și proprietarilor și lucrătorilor și tuturor celor alte forțe vitale ale țerei, precum e comerțul, industria și agricultura, atât de doritoare d'a eși cu o oră mai înainte din câmpul restrâns de activitate, în care se găsesc astăzi.

* * *

Din Bucovina se anunță, că la 21 Faur n. a avut loc în colegiul al doilea al corpului proprietarilor mari alegerea de deputat și a fost ales domnul baron George Vasilco cu 91 voturi, rămânând candidatul armeno-polonilor dl. Abrahamovicz cu 48 voturi în minoritate.

Domnul baron George Vasilco înainte de alegere s'a prezentat la președintele „Concordiei” dl Dr. Ioan cav. de Zotta, cerând sprijinul soc. pol. „Concordia” pentru alegerea sa și a

stă operă foarte îngrijită, care apare într-o ediție germană și una română, o datorim prețiosului nostru prieten Nicolae Dumba ca un dar ce voia să ofere științei și țerei românești.

De când puterea de expansiune a statului roman găsite la cursul Rhinului și al Dunării fruntarii esteriore și în urma politice primului monarch, găsisse liniștea interioară, nu s'au purtat în Nordul continentului războaie atât de înverșunate ca luptele lui Traian din Dacia. În lungul și al popoarelor războinice barbare, care amenințau granița imperiului dela Moldova până în sus spre Boemia, dacii, o rasă tragică care se înmulțea repede și locuia prin Banat și România, ajunseră la rangul unei puteri mari. Cezar voise să-i răpună. August îi slăbi printr-o schimbare parțială a părților locuite. Domițian îi învinse într'un război. Puterea fizică, împerechiată cu curajul pios și încăpăținare sâlbatică, părea că-i face nerisistibili; prin proviziunile de aur ale Transilvaniei ei ajunseră la bogăție; prin primirea elementelor romane ajunseră la disciplină și la o civilizație oarecare; și pe lângă toate aveau în regele Decebal un căpitan îndrăgneaș, care nutria planurile cele mai mari și căuta realizarea lor prin relațiuni întinse.

(Va urma)

declarat că, pe lângă că va intra în clubul Hohenwarth, se va întreprinde totdeauna în interesul cestiilor naționale ale românilor bucovineni.

Tot această declarațiune a făcut baronul Vasilco în presara alegerii la conferența alegătorilor români din colegiul proprietarilor mari, la care conferență s'a ales și un comitet de acțiune pentru viitoarele alegeri din colegiul proprietarilor mari. În acest comitet sunt aleși dnii: cav. Leon Vasilco, baron Nicolae Mustatza, baron Eugen Stircea, Dr. cav. Ioan Flondor, Christof de Arionovici din Scheia, Pruncul. Vartares Garabet președintele comunității armenice din Suceavă, Const. cav. Popovici din Mihalcea și dl. Dr. Iancu cav. de Zotta din Năoușliu. În ședința sa constitutivă comitetul a ales de președinte pe dl. Leon cav. de Vasilco er de vice președinte pe dl. br. Nicolae Mustatza.

Alegerea acestui comitet era necesară, vădând alegătorii români ai colegiului proprietarilor mari, că Armeno-Polonii, — deși trebuiau să respecte dreptul de posesiune națională, pe care l'au apărut din toate puterile la alegerea de deputat pentru orașul Cernăuți în contra baronului Mustatza — nu respectă nici de cum dreptul acesta, dacă este vorba de a isbi în români.

Noi nu scim, dice „G Bucovinei”, care se fie cauza, că armeno-polonii au aflat de bine a se abate dela calea, care au aflat-o de bună la alegerea de deputat în orașul Cernăuți.

Salutăm cu mare bucurie alegerea d-lui baron Vasilco, vădând firma credință că va avea drept model pe Escellența Sa repozatul său tată, și se va întreprinde în totdeauna pentru interesele țerei și ale națiunii.

* * *

Ministrul-președinte Stoilov a emis un cerculari confidențial către toți prefecții districtuali, care sună astfel: Aplică t. d. ta cele mai severe și mai energice dispozițiuni față de mișcările opoziționale semnalate și de și din partea organelor de publicitate ale opozițiunii. Ținerea de meetinguri, adresarea de petițiuni către principele, sunt a se suprima cu tot prețul. Ori-ce adunare opozițională este a se dizolva necondiționat; mai ales ai să fi cu atențiune la aderenții lui Stambulov și Radoslavov și să exerciți controlul asupra oficerilor, între cari sunt în mare număr de cei cu simțăminte anti-guverniale, și să-mi telegrafezi mie îndată ce vei lua cunoscință despre vre-un oficer suspect.

* * *

Atmosfera politică din Anglia e înourată și grea; nu este exclusă eventualitatea, ca guvernul să cadă în curând. Conducătorul unioniștilor, James, a prezentat adevărat un proiect de rezoluțiune, care condamnă o dispozițiune a guvernului luată în cestiunea vamală și e aprobată deja. Se poate, ca conservativii și liberalii în alianță să trântesc guvernul. Rosseberry s'a decis ca din proiectul de rezoluțiune al lui James să facă cestiune de încredere și să recomande reginei dizolvarea parlamentului, la cas, că guvernul va rămâne în minoritate.

* * *

Despre războiul iaponeso-chinez se anunță din Peterburg, că flotele rusești staționate în apele chineze se vor întări în măsură considerabilă. Se vor trimite acolo încă 6 incrușatori de prima clasă și 5 de clasa a doua, 8 canoniere, 6 torpilor și mai multe vaporașe mai mărute. Conform faimelor, în afacerea Chinei și a Japonului încă nu s'au început pertractările între Anglia, Franța și Rusia. Acesta numai atunci se va întâmpla, când Japonul va declara, că ce pretențiuni ridică față de China. Din Tien tsin se telegrafează, că cu datul de 19 a curenteii a aparut un ordin al împăratului chinez, conform căruia generalii Tao-tai și Jeh-Hi-Koa au fost

condamnați din partea tribunalului martial la prinsore până la toamnă, er' atunci să fie decapitați.

Din Hiroshima se telegrafează, că în 17 a curenteii chinezii au atacat Kumo Ceng ul, dar' au fost respinși din partea japoneșilor.

La despărțirea hierarchică a comunelor „micste”.

Din Budapesta i-s'a trimis „Dreptății” următoarea corespondență:

În puține șiruri am luat cunoștință despre sentența forului delegat din Budapesta adusă în cauza de despărțire hierarchică a românilor din Margita-mare. Acum suntem în o pozițiune de a lua cunoștință despre o asemenea sentență adusă de același for în 5 a lunei curente într-o asemenea cauză, anume în cauza românilor din Ciacova.

Împrejurările din Ciacova sunt însă de-o natură specială. Procesul românilor din Ciacova se tragă de întregi 9 ani, dic nouă ani și o lună; deci afu cu cale a da unele explicații prealabile pentru orientarea creștinilor noștri de prin comunele „mestecate” de pretutindeni.

La anul 1872—73, când frații sârbi vădură pornirea românilor pentru despărțirea ierarchică și observară, că poporul nostru de prin comunele micste, deocamdată lăsat în stăpânirea ierarhiei sârbești, chiar și cu mari pierderi din averea comună cantă a scăpa de sub tutela străină, deveniră cuprinși de temerea, că pe această cale în puțini ani au să pierdă 20—30 de procente din cele 2 diecese: Timișoara și Vârșet, și deci să socotiră a ne pune pedeci în calea transacțiunii neînălăturabile. Astfel după zădărnice încercări de capacitate, de rugări de 10 ani și mai bine: ca sârbi să fie echitabili, creștini și frați cu noi, cu coreligionarii lor, ne simțirăm constrinși a pași în contra lor la judecată înaintea sus-citatului tribunal, delegat de Majestatea Sa. Și atunci, delegațiunea noastră congresuală, însărcinată cu aceste afaceri, a făcut începutul cu trei procese din comune micste, unde scia ea, că elementul nostru este mai puternic atât prin numărul sufletelor, cât și prin averea, inteligența și organizațiunea; a calculat destul — de înțelepțesc — că reușind cu aceste cauze, anume cu procesele comunelor Sat-Chinez, Mehala și Pojejana, aceste vor forma precedente principale și pentru celelalte comune următoare.

Calculul s'a dovedit bun, reușita satisfăcătoare. Însă deja în decursul pertractării acestor procese delegațiunea a observat, că autoritățile ierarhice sârbești dau o deosebită importanță unor comunități și localități și pun în lucrare toate cugetabilele meschinerii pentru a împedea sau încurca și îngreuna despărțirea românilor de către sârbi. Între aceste comune și localități cel mai dintâiu dificultate violentă și încurcată a fost comuna bis. dela s-tul Georgiu din suburbiul Fabric al Timișorei, după această Mehala, Ciacova și Sânt-Miclăușul-mare. Fabricul d'aceea, pentru-că acolo mai există meșul sârbești din Timișoara. Sparți odată aci, au încetat d'amai exista în Timișoara: centrul dieceșei lor. Mehala? — este unica comună rurală puternică în vecinătatea reședinței episcopale: această comună perdută prin despărțirea majorității române, face ca scaunul episcopesc sârbeșc să rămână izolat de popor! Ciacova — pentru-că este oraș situat în mijlocul maselor române și pe cât timp cuprinde și poporațiune română, reprezintă autoritatea episcopatului sârbeșc. În fine S-Miclăușul mare fiind asemenea oraș și emporiul principal al comerțului ținutului dela Murăș și Tisa și figurând ca al sârbilor pe cât timp aproape 4000 de români numără la sârbi.

Reușind noi cu Mehala, acu sârbi și-au concentrat totă arta și agerimea apărării asupra cauzei din Ciacova și S-Miclăușul mare, încât apucăturile lor în aceste procese sunt ne mai auzite.

După aceste premise sper, că omenii pricepători de lucruri nu se vor mira, când vor auzi, că în procesul Ciacovenilor din partea sârbilor au figurat și lucrat numai puțin de cât 8 advocați sârbi a nume: Ivkovics, Ruzsici, Szabovlievici, Hadzsici, Heimanics, Vucsetici, Malics și Dimitrievici, pre când din a românilor parte a început procesul dl Szerbi și l'a încheiat Dr. Em. Babeș. Și trebuie, ca ci e-va să cetască sutele de côle mănjite de cei 8 advocați ai sârbilor, pentru ca să-și potă face o aprosimativă judecată despre virtușitatea lor într-o întuneca și ascunde adevărul chiar și curat ca soarele.

Destul, că tribunalul regiu, după muncă grea de 9 ani, în fine găsi cu cale a se pune pe baza unui protocol despre încercata împăcaciune amică din anul 1872, dechiarând acest protocol de document public-autentic, primit de ambele părți și prin urmare, de validitate necontestată, ceea ce nu este, pre cum sper, că se va dovedi în mod eclatant prin apelațiune. Pe această basă a judecat românilor tribunalul o parte din recunoscuta avere comună; mult mai mică, decât li-se cuvine!

Nu-i vorbă, românii își vor pute întemeia și cu această părțică o biserică, parochie și școală națională, carea în puțini ani va întrece și lasă înderept pe sârbi cei mai bogați decât dênși, dar' mereu dispărători; însă dreptatea și echitatea este vătămată, și se speră repararea acestora la forurile de apelațiune mai înalte.

Momorabil e, că sentența adjudecă din partea sârbilor, pentru 6 advocați ai lor, o sumă de aproape 2000 fl., er' pe ceilalți 2 advocați îi trece cu vederea, fiind-că nu și au specificat spsele.

Acum se așteaptă cea mai de aproape sentență în procesul Sarafanilor, care este bine pertractat.

Noutăți.

Prelegere publică. Duminecă, în 24 Februarie c. a conferențiat în localul casei române din loc d'ora Lucreția Popescu, despre „Rolul femeii în societate”, arătând rolul femeii în societate în diferite timpuri, în evul vechiu, mediu și în timpurile noastre. Pentru trecut a scos la ivelă unele figuri de femei mari, istorice, er' din prezenta arătat mai cu samă contrastul dintre femeile americane și turce. Conferența a fost interesantă și d'ora Popescu a fost aplaudată și felicitată de numerosul public ascultător.

* * *

Profesor censurat. Domnul Dr. Iosif Blaga profesor în Brașov a susținut cu bun succes examenul pedagogic la universitatea din Pesta. — Felicitările noastre!

* * *

„Românii noștri buni soldați”. Cât de bravi au fost soldații români în luptele dela Custozza se vede și de aclo, că prin anii 80, când erchiducele Albrecht se afla într'un oraș din Ungaria la inspectarea trupelor, veni vorba și despre bravura, de care au dat dovezi dorobanții români la Grivița. Archiducele dișe, că pe dênșul nu-l surprinde această vitejie, deoarece trebuie să credă „că și românii de dincolo vor fi tot atât de buni soldați, ca și românii noștri”.

Atunci unul dintre meseni dișe archiducelui: „românii noștri datoresc multă recunoștință Înălțimei Vostre, pentru frumoșul testimoniu, ce ați binevoit a li-l da”. La acestea însă archiducele replică: „Românii nu-mi datoresc mie nimic, dar eu le datoresc lor multă recunoștință, căci dacă nu erau ei la Custozza nu sciu, d'eu, cum s'ar fi decis sortea războiului”.

* * *

Wlassics în contra tinerimii române. Se scrie din Cluș: Stipendiile gr. cat. din fundațiunea Romonțiană și Bobiană

le acordă consistoriul din Blăş, pe lângă aprobarea ministrului ung. de instrucţiune publică. Aşa a fost până acum şi mergeau lucrurile în ordine. Acum însă se face altfel: anume celor ce au fost admoniaşi din cauza edărei Apelului şi manifestului dela procesul Memorandului, li a confiscat stipendiile, deşi consistoriul li le-au acordat ani de-a rândul.

Fundaţiunea universitară Carol I. „Monitorul oficial” publică un decret regal cu data de 3 Februarie 1895, prin care se aprobă regulamentul pentru administrarea „Fundaţiunei universitare Carol I”. Scopul şi organizarea ei sunt precizate în art. 1—7 astfel:

Art. 1. „Fundaţiunea universitară Carol I.”, înfiinţată în amintirea serbării de 25 de ani de domnie, prin scrisoarea M. S. regelui dela 3 Maiu 1891, către preşedintele consiliului de miniştri şi recunoscută ca persoană juridică prin legea dela 9 Iuliu 1891, are do scop:

a) înfiinţarea şi întreţinerea unei biblioteci cu sălile ei de lectură, de care să se folosească studenţii dela toate facultăţile universitare din ţară;

b) ajutorarea studenţilor, cari, sub conducerea unui profesor universitar, întreprind lucrări speciale, precum şi tipărirea teselor de licenţă sau doctorat, recomandate de facultăţile respective;

c) acordarea de subvenţiuni la studenţii merituosi lipsiţi de mijloce.

Art. 2. Sediul fundaţiunei este în Bucureşti, în casele dăruite şi înzestrate de M. S. regelui, unde se află şi biblioteca.

Art. 3. Administrarea fundaţiunei este încredinţată unui director, numit pe trei ani, prin decret regal, după propunerea ministrului instrucţiunei publice, şi asistat de un comitet de 3 membri, compus din:

Rectorul universităţii din Bucureşti;
Rectorul universităţii din Iaşi;
O persoană desemnată de Augustul fundator.

Însărcinarea membrilor comitetului este onorifică.

În partea doua a art. 3 şi în art. 4 şi 5 se stabilesc drepturile şi îndatoririle directorului, precum şi a comitetului, care are în genere datoria de a veghea, ca fundaţiunea să îndeplinească scopurile din scrisoarea M. S. Regelui. Art. 6 dispune, că ministrul instrucţiunei publice, cu avizul comitetului, va primi legatele şi donaţiunile, ce s'ar face fundaţiunei. Art. 7 dă, că închirierea averii nemiscătoare a fundaţiunei se va face de comitet.

Articolul 8—17 dispun despre bibliotecă, ajutoare şi subvenţiuni, ce se vor da studenţilor şi despre bugetul fundaţiunii.

Flamurile de doliu oprite. Din Budapesta se anunţă, că în 22 I. c. n. atât în Budapesta cât şi în celelalte părţi ale ţerei, la ordinul ministrului ung. de interne toate flamurile de doliu au fost luate de pe casarmele militare şi gendarmeresci precum şi de pe cancelariile acestora, deoarece, motivează numitul ministru, flamurile de doliu se pot pune numai atunci pe aceste edificii, dacă cel reposat al familiei este un membru al părechii domnitoare în cel mai strâns înţeles al cuvântului.

Comerţiu de copii. Kulturgylet-ul din Vêrşet şi jur, care stă sub patronagiul fişpanului Nikolits Sándor dela Vêrşet, şi-a ţinut Duminică a fost săptămâna adunarea generală. Despre activitatea din ultimii zece ani ai acestei societăţi, „Egy-tértés” publică următorul raport: „A arangiat cursuri de limba magiară pentru adulţi, a înfiinţat biblioteci ungureşti, a organizat serate sociale, pe scolarii nemagiari, cari au arătat progres în însuşirea limbei magiare, i-a ajutat cu stipendii şi cu cărţi de şcoală gratuite; a subvenţionat teatrul magiar, cea mai mare atenţiune însă a pus-o pe comerţul de copii, pe acest puternic mijloc al propagării limbei magiare. De zece ani, de când există acest „Kulturgylet”, mai mult ca trei sute de copii germani, sârbi şi români, a aşezat prin oraşe ungureşti din „Alföld”. În direcţiunea acestor activitate societăţii este sprijinită şi de ministeriul de comerţiu, întru cât pentru copii deportaţi şi pentru însoţitorii lor, a

permis a se da pentru toate liniile căilor ferate ungureşti bilete cu preţuri estra-ordinar de scădute.”

Monument lui Ioan Huniade. Oraşul Seulin va eternisa memoria marelui erou român Ioan Huniade prin ridicarea acolo a unui monument din incidentul mileniului. Totodată senatul numitului oraş va renova pe atunci şi cetăţuia Huniade, ce se ridică de-asupra oraşului.

Socialismul în Banat. Acţiunea socialismului din Ungaria, care mai ales în şesul cel mare şi-a avut şi-şi are eucerit înţelesul, se estinde pe dîi ce merge. El a început să se manifeste şi în părţile Banatului, pe unde umblă agenţi anume de ai socialismului şi câştigă pentru ideile lor mai cu samă ţărănimea germană. Autorităţile au confiscat şi pe acolo o mulţime de scrisori agitatore socialiste, cari se dădeau ca au fost răspândite de socialistul Filip Schand din Timişoara.

Filosofia sec. XIX de Balabreque. „Figaro” se ocupă cu scriitorul de comedii Balabreque, care a edat un op intitulat „Filosofia sec. al XIX”, unde polemizează cu Rénan şi recunoşce divinitatea lui Christos.

Zancov primesce lupta. Deşi programul ruso-fil al lui Zancov a fost definitiv respins din partea principelui, situaţiunea încă tot a rămas încurcată, căci Zancov şi partidul său se simte deja destul de întărit spre a primi lupta contra guvernului.

Un ucigaş în etate de 14 ani. Dilelele acestei s'a întâmplat un caz foarte trist în comuna Topolya. Mai mulţi copii adevăraţi s'au adunat pe câmp pentru a se juca de-a bătaia. Erau două tabere, cari stăteau faţă în faţă. Ca conducătorii al unei părţi s'ales Pera Peicsiu, un băiat de 14 ani, er cealaltă tabără a fost condusă de Ioia Zlatar. În duelul ce l'au avut acesti comandanţi Ioia Zlatar a lovit pe Peiciu cu un baston în cot, ceea-ce într-o atâta l'a întărit, încât scoţând cuţitul de pe turcul cismei l'a lovit pe sârmanul Zlatar cu atâta putere în piept, încât după vre-o câte-va momente a murit. Autorităţile au introdus numai decât cercetare.

Necrolog. Subscrişii, în numele lor şi al numeroşilor consăngeni, cu adâncă durere anunţă că neuitat lor mamă, sócră etc. vîd. Samuil Cirlea nasc. Amalia Andrasî după un scurt dar greu moribund, împărtaşită fiind cu santele taine şi-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului din ziua 23 Faur la 9 ore în etate de 69 ani.

Rămăşiţele scumpei defuncte s'au înmormântat din locuinţa dînzei în cimiteriul bisericii gr. or. din locîn 25 I. c. d. a. la 3 ore. Alba-Iulia în 23 Faur n. 1895. Fie-i ţărîna uşoră şi memoria. eternă!

Alesandru Ghelean, advocat Ioachim Rus-lea advocat, ca vinic; Silvia Cirlea n. Rus Elena Cirlea n. Hossu, Leontina Cirlea n. Bian, Natalia Cirlea n. Raţiu, ca nurori; Maria Cirlea m. Velican, Mihail Cirlea n. ar publ. reg. Eufrosina Cirlea m. Fulea, I. Cirlea propr., Petru S. Cirlea com. Iosif Cirlea propr., Nicolau Cirlea, ca fi şi fiice.

Legea minelor.

(Început.)

Dispoziţiunea naturală a culcuşelor de minerale nu permite ca o aceeaşi vîna, sau un strat, să poată fi exploatate cu folos de o serie de proprietari vecini, fie-care pe socotela sa proprie, în întinderea terenului său, fără ca să nu rezultă din această inconvenienţele cele mai grave: a) procesele născute prin rivalitate sau motive de interes, încât minele însăşi ar deveni o mină de proces; b) sufundarea lucrărilor mai adânc provocată prin săpăturile neregulate, ce s'ar face la un nivel superior; c) şi alte multe abuzuri, care ar lipsi societatea şi pe proprietarii însuşi de născute resurse, ce ar fi putut să le ofere o exploataţiune supusă la condiţiuni indispensabile menţinerii minei.

În resumat, partizanii sistemului acce-siunei sunt siliţi să recunoască, împreună cu dl Demolombe, spriginitorul cel mai aprig

al acestei teorii, că „astăzi dreptul de proprietate, care aparţine stăpînului solului, asupra bunurilor necunoscute ce dorm în adâncimile nesciute ale pămîntului, este, prin forţa chiar a lucrurilor, un drept puţin determinat şi puţin definit, un drept, care nu pecetluiesc lucrul cu acea energică imprimă de apropiataţiune, după care se recunoşce proprietatea cea bine lămurită şi bine caracterisată.”

Dar dacă minele nu sunt nise dependinţe ale suprafeţei, pot fi ele socotite ca proprietăţi ale statului, ca proprietăţi domeniiale? Fiind-că minele, ni-se dăce, nu sunt nici ale proprietarului suprafeţei, nici ale descoperitorului, de ce n'ar fi ale statului, ca nise bunuri vacante şi fără stăpîni? Statul, care e reprezentantul naţiunei, care îngrijesce de interesele societăţii, de ce n'ar îngriji şi de exploatarea minelor, care sunt o proprietate publică? Acest sistem nu este decât substituirea dreptului regalian, care pretindea, că tot ce se găseşte în cuprinsul statului, de ori ce natură ar fi, aparţine suveranului. Economisţii au înlocuit pe rege cu stat sau cu popor, dar prin acesta n'a justificat mai mult legitimitatea dreptului asupra minelor. „Minele n'au destinaţiune publică, ne spun adversarii sistemului; ele nu sunt afectate la usagiul comun al tuturor cetăţenilor. Ascunse în fundul pămîntului, ele nu sunt acolo descoperite decât pe preţul unor cercetări îndelung răbdătoare şi nu capătă valoare decât printr-o muncă îndărăt-nică. Produsele lor nu servă decât la câte-va industrii: şi dacă ele sunt folosite masei naţiunei, sunt cu acelaşi titlu ca toate celelalte producţiuni naturale, cu acelaşi titlu ca şi producţiunile pămîntului. Pămîntul, cu toate acestea, nu e o proprietate naţională! Ce mare dreptate avea Mirabeau se zică: „E o nebunie de a socoti minele ca o posesiune domeniială.”

D. Ed. Dallos invocă şi principiile economice contra exploatarei minelor de către stat, căci „desfiinţează iniţiativa individuală; distruge pornirea spre cercetările de mine ce statul trebuie să încurajeze; institue un monopol, adică o unicită de fiscalitate; vatămă dezvoltarea manufacturilor, urcând la o tacsă ridicată preţul materiilor prime; întretine spiritul de rutină ce numai libera concurenţă poate să-i distrugă; în fine, compromite autoritatea morală a guvernului, făcînd pe o numără clasă ce el întrebunţează ca întreprindător ca, în timpuri grele, să arunce asupraî întreaga răspundere a nemulţămîrilor şi suferinţelor născute din perturbaţiuni comerciale.”

Atunci, dacă minele nu aparţin nici proprietarului solului, nici domeniului public, urmîz în chip logic, că ele nu aparţin nimînu, cum nici au aparţinut cuiva (vre-o dată; nimeni nu şi le-a apropiat prin munca individuală, nimeni nu le-a scos încă din întunecul unde zac de mii de ani; nimeni nu poate răstăcească în faţa lor formula revendicaţiunei: „Aio hanc rem esse meam.” „Declară că acest lucru este al meu.”

Minele, prin urmare, sunt res nullius „lucrul nimînu”. Această însă până când? Până în ziua când statul, reprezentînd interesele cele mari ale societăţii, acordă concesiuinea aceluia, pe care îl crede mai destoinic ca s'o exploateze. Numai din momentul acesta mina devine proprietate, şi anume, o proprietate cu totul deosebită de a suprafeţei, o proprietate subterană supusă către stat la o revedană anuală, în schimbul serviciului de supraveghere, esercitat de dînsul asupra minelor; supusă către proprietarul suprafeţei la o despăgubire anuală pentru deprecierea fondului prin crearea acelei proprietăţi subterane; supusă în fine, la o despăgubire către descoperitorul minei.*)

Un al patrulcea sistem nu diferă de cel precedent, decât prin aceea, că recunoşce ca adevărat proprietar al minei pe descoperitorul fericit, care a explorat-o şi care o ocupă; acesta a ajuns prin muncă şi inteligenţă ca să pună pecetea proprietăţii private pe acest res nullius; mina din acel moment fi aparţine prin dreptul de invenţiune. Acestă părere a fost susţinută încă din 1790 de către ministrul francez Turgot, căruia, între altele, i s'a obiectat, că descoperitorul unei mine, ocu-

pînd timporar o parte din suprafaţă, ca să poată pîtrunde în subsol, căsunăză proprietarului prejudicii; mai departe, că un al doilea inventator al aceleiaşi mine ar exploata partea descoperită de dînsul până ce s'ar întâlnească cu primul inventator; ar mai veni tot astfel şi un al treilea şi al patrulcea, de aci procese interminabile, ceea-ce a făcut pe Mirabeau să dăce, despre sistemul lui Turgot, că este o mină de procese.

„Ţara noastră”.

— Aprecieri. —

„Fôia poporului” scrie despre „Ţara noastră” următoarele:

În Sibiu a eşit de curînd de sub tipar o carte de 446 feţe, al cărei înşreg titlu este:

„Ţara noastră”. Descrierea părţilor Ardélului dela Murêş spre Mîadădi, şi valea Murêşului. De Silvestru Moldovan. 1894.

Scriitoriul acestei cărţi a luat asupra-şi una din cele mai frumuse dar' şi grele sarcini: a aduna tot felul de date (însemnări) asupra frumoşei ţeri locuite mai numai de noi români, acum de aproape două mii de ani, asupra Ardélului, şi a ţile de pe toate la un loc, într-o carte. Lucrare bună de acest fel, noi români ardeleni, şi românesce scrisă, n'am avut până acum şi dl Moldovan. fost profesor la gimnaziul român din Braşov, s'au apucat să o facă, şi dintru început trebuia să o măturisim, că frumos a isbutit, la bun capăt a dus-o.

Scim însă cu tcîi, că astfel de cărţi ce cuprind numai date seci despre o ţară, cum sunt cărţile de „geografie” bună-ora, nu cu plăcere le cetim; ele nu ne atrag. Dl Moldovan a scit-o asta, de nici că s'a pus să facă o carte secă ca de geografie, ci o carte, care pe lângă cunoştinţe de lipsă, se-ţi facă şi o plăcere totodată cetindu-o. D-sa descrie cât se poate de amănunţit, locurile deosebite şi mai însemnate, cu frumuseţile lor, er' în legătură cu acestea scote la ivelă şi frumoşele poveşti din bătrîni, ce se spun despre ele, descrie apoi portul omşenilor din fiecare ţinut, moravurile lor, credinţele, şi tot ce crede a fi de lipsă şi de folos să între în cunoştinţa cetitorului.

Etă cum lucrăză dl Moldovan:

Întâi şi întâi ne spune o prea frumoasă poveste bătrînescă despre un împărat, care avea un măr ce-i rodia mere de aur, pe care însă el nu le putea gusta, căci în toată noptea ele periau fără ca forătorul să poată fi prins. Arghir fiul mai mic al împăratului isbutese însă a pune mâna pe hoji, care erau şapte păuniţe. El a prins pe una; ea s'a schimbat în faţă cu părul de aur; era Ileana Cosinzeana. I-a spus, că ea a sădit pomul ca să aibă privilegiu a veni acolo, că ei sunt menişi pentru olaltă!

Arghir e împăratul Traian, păuniţa e Dacia, pe care o cuculea.

După ce în acest fel frumos şi atrăgător îţi lăgă luarea aminte, dl Moldovan descrie mai departe pe scurt răsbările între daci şi romani, cuprinderea acestei ţeri prin străbunii nostri viteji, frumuseţea ţerilor peste tot, şi bogăţia lor.

O ia apoi amănunţit, descriind pe rînd: Pôrta de fer şi Valea-Haşegului cu locurile mai însemnate, obiceiurile, portul omşenilor, şi altele, Valea Jiurilor cu pasul Vulcan şi Surduc; munţii Părioşului; Sibiu şi ţinutul lui cu toate ale lor frumuseţi şi stări mai înaintate; Ţara-Oltului; Braşovul şi împrejurime; Ţara-Murêşului, a Târnavelor, a Secaşului, şi așa mai departe.

Mergînd după cursul apelor, dl Moldovan ne arată pas de pas şi amănunţit, ce e la drépta, ce e la stînga ţerimilor lor, cum sunt omşenii, cum se poartă, cum stau ca bunăstare, ce cred despre cutare ruină de cetăţue, despre cutare pisc de munte, şi altele, şi altele. Lucruri şi frumuse şi de folos a le sci.

N'am puté recomanda cărţurilor noastre dela sate o carte mai bună de acest fel. Îndeosebi din bibliotecile scolare şi de pe masa fiecărui învăţător ar fi păcat să lipsescă.

Nu cuprinde încă Ardélul întreg dar' va urma dacă acesta va fi bine spriginită. Costă 1 fl. Se poate avea dela „Institutul Tipografic” din Sibiu.

Prier.

*) În acest sens Dallos, Dupont, Michel, Chevalier, Wolowski, Biot.

Bibliografic.

A apărut:

„Rândunica”, nr. 4 cu următorul sumariu:

— „Poetul” (trad. de Iuliu Roșca.
— „Profesorul Iordache”, de Marg. Moldovan. — „Invocațiune”, de O. Bocca. — „Regina balului (Noveletă) de V. R. Buticescu. — „Epigrame” de C. Rom. I. Scurtu. — „George Dandin sau bărbatul înșelat, (trad.) de Iosif Schiopul. — „Științe popularisate, de Gr. Mărunțeanu. — „Rămurele”: — „Impresii de călătorie”, de Ilie din Urseni. — „Feliurite” de *.
— „Rândunica” apare în Sibiu, de trei ori pe lună și e redactată de dl Silvestru Moldovan. Conținutul ei e variat, amuzant și instructiv. Prețul abonamentului e pe an 6 fl., pe 1/2 an 3 fl. pe 1/4 an 1 fi 70 cr.

Din public. *)

Dare de sémă și mulțămîta publică

Invetătorii dela scólele confesionale gr. or. din Cricău și jur în 8/20 Ianuaru a. c. au arangiat în scóla gr. or. din Cricău o petrecere de joc împreună cu producțiune teatrală, în favoarea înființării unei biblioteci scolare la scóla confes. gr. or. din Cricău, la carea petrecere s'a adunat un public fôrte numéros din Cricău și jur.

Cu ocasiunea acelei petreceri, au incurs în favoarea înființării bibliotecii scolare 63 fl. 05 cr.; din carea subtrăgându-se spesele în suma de 37 fl. 71 cr.; au rămas ca venit curat 25 fl. 34 cr. v. a.

Suprasolviri au incurs dela următorii Domni: George Muncuș paroch gr. or. în Cricău 50 cr.; Nicolau Crișan not. cerc. 1 fl.; Moise Meteș 50 cr.; Enea Barbu, propriet. în Cricău 50 cr.; Dumitrea Ioan, invetăt. 1 fl.; Canto Franțisca 1 fl.; Laurenție Cutean, paroch 20 cr.; Aron Bătăciu, not. cerc. 1 fl.; Candit Suciu, teolog abs.

*) Pentru cele publicate în rubrica acesta, redacțiunea nu e responsabilă Red.

50 cr.; Ioan Medrea, invetăt. 50 cr.; Nicolau Nistor, cancelist. de tribunal 50 cr.; Barta Iózsef ofic. silvan. erarial 50 cr.; Bruner Béla, domestic la curtea Cont. 1 fi. 05 cr.; Gligor Muntean, propriet. Cricău 50 cr. — 9 fl. 25 cr. v. a., cărora se aduce mulțămîta publică.

Tot pe această cale se aduce mulțămîta publică și DD. invetători: Iulian Anghel din Cricău; Dimitriu Mosora invet. în Craiva; Teodor Bogdan invet. în Bucerdea Vinósa; Ioan Medrea în Tâlna, precum și Dómnai Meteș și D-sórelor Paraschiva și Maria Muntean din Cricău, carii fôrte ne-au delectat prin piesele teatrale „Pisica și Leonida”.

Cricău în 4/2 1895.

În numele comit. arangiator.

George Muncușiu,
paroch. gr. ort

[16] 2—3

CONCURS.

Cu concesiunea Ven. consistor archidiececan Nr. 8494/893 și a dirigătoriei de clădire, se publică concurs:

Comuna română gr. or. din Cetatea Brașovului intenționează să edifice pe teritoriul seu situat în Târgul grăului nr 5 următoarele clădiri nouă și adevă:

1. O biserică cu prețul fixat în devis fl. 17.261,60 cr.

2. O casă parochială cu 2 etage . . fl. 31.532,52 cr.

3. O casă cu un etagiu în curte . . . fl. 4.930,62 cr.

Suma totală . . fl. 53.724,74 cr.

Aceste lucrări se dau pe cale de oferte înscris.

Ofertele înscris sigilate, proveđute cu timbru de 50 cr. și cu 5% din suma pentru care se face oferta sunt de a se preda până la 28 Februaru la 12 ore din ȳ a. c. în mâinile Domnului protopop și președinte al comitetului parochial Bart Baiulescu; Ofertele pot se se facă pentru tóte lucrările sau și pentru grupe singuratică, deosebite sau pentru lucrări anumite.

Sumele cu care Oferenții sunt mai effini, decât sumele stipulate în devise sunt a se indica în procente și se fie induse în oferte atât cu cifre cât și cu litere acurat și precis. Ofertele trebuiesc să aibă iscălitură proprie a oferentului. Ofertele au să mai conțină și declarațiunea oferentului, că cunoscă condițiunile generale și cele speciale de zidit și se supune lor necondiționat.

Condițiunile detaliate precum și planurile și devisele se pot vedea până în ȳua când espiră termenul de ofertă în cancelaria comunei române parochiale gr. or. din Cetatea Brașovului în Târgul grăului Nr. 5 etagiul al II-lea în tótă ȳua în orele dela 11—1 din ȳ și dela 3—5 după amedei.

Brașov, 20 Ianuaru, (1 Februaru) 1895.

Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Brașovului.

B. Baiulescu,
președinte.Lazar Nastasi,
notar.

Nr. 66/895.

[27] 2—3

EDICT.

Paraschiva Nicolae Urlea, gr-orient. din Porumbacul inferior, protopresbiteratul Avrighului, soția legitimă a lui Eftenie Poșă, tot din Porumbacul inferior, carea mai bine de patru ani de ȳle a părăsit cu necredință pe bărbatul său și a pribegit în lume fără a se sci locul ubicațiunei ei. se citează prin acesta a se presenta înaintea subsemnatului oficiu în termen de 6 luni de ȳle dela prima publicare a acestui edict în fôia „Telegraful Român”, căci la din contră procesul divorțial intentat de soțul său se va pertracta și decide și în absența ei.

Avrig, 21 Ianuaru, 1895.

Oficiul protopresbiterat gr-or al Avrighului ca for matrimonial de prima instanță.

Ioan Cădea,
protopop.

Nr. 24 Prot.

[22] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de clasa a III-a Vidacutului român cu filiile Vidacutului anguresc și Roua, protopresbiteratul Sighișorei, se escrie, conform veneratului ordin consistorial din 6 Septembrie 1894 Nr. 5436 B. concurs cu termen de 30 de ȳle dela prima publicare în „Telegraful român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt 401 fl 38 cr.

Concurenții își pot lua informațiuni mai detaiate despre acesta parochie la oficiul protopresbiterat.

Reflectanții sunt poștiți a și așterne petițiunile concursuali conform normelor în vîgore la subsemnatul oficiu protopresbiterat până la termenul sus indicat.

Sighișóra, 12 Ianuaru, 1895.

Oficiul protopresbiterat gr. oriental al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Demetriu Moldovan,
protopresbiter.

Nr. 106/895.

[28] 2—3

EDICT.

Toma Codleanu din Zernesci bărbatul legitim al Mariei N. Țirea, carele a părăsit pe soția sa de aprópe, 6 ani, fără a griji de traiul ei și nici a mai da vre-un semn de vietă, prin acesta se citează ca în termen de 6 luni dela prima publicare a acestui edict să se prezenteze la subscrisul oficiu, căci la din contră procesul divorțial încaminat de soția sa se va pertracta și decide și în absență.

Zernesci, 16 Ianuaru 1895.

Oficiul protopresbiterat al Branului.

Traian Mețian,
protopresbiter.

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octobre 1894.

Budapesta — Predeal									
Tren de per-sone	Tren de accelera	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de accelera	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10.—	8.05	—	—	2.15	pl. Viena	3.—	1.55	1.55	7.20
8.25	2.10	2.50	6.—	9.15	Budapesta	5.50	7.25	7.—	1.50
11.24	4.07	6.23	9.05	11.12	Szolnok	2.30	5.23	3.50	11.46
1.35	5.46	9.29	11.33	12.50	P. Ladány	12.06	3.46	1.21	10.05
3.46	7.08	—	1.50	2.12	Oradea-mare	—	2.25	11.04	8.43
4.—	7.15	12.05	2.24	2.19	pl. Oradea-mare	—	2.18	10.44	8.38
4.39	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező Telegd	—	1.52	10.07	8.13
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév	—	1.26	9.30	7.47
5.45	—	2.50	4.07	—	Bratca	—	—	9.10	—
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Ciucia	5.40	12.47	8.31	7.08
7.18	9.37	4.53	5.32	4.50	Huiedin	4.52	12.17	7.53	6.39
8.05	—	6.13	6.24	—	Ghirbău	2.55	—	6.53	—
8.32	10.37	7.03	6.59	5.55	Cluș.	2.—	11.01	6.14	5.25
8.49	11.10	—	8.40	6.11	pl. Cluș.	—	10.45	5.45	4.48
9.06	11.32	—	9.08	6.27	Apahida	—	—	5.18	4.23
10.08	12.50	—	10.40	7.27	Ghiriș	—	9.23	3.53	3.—
10.37	1.25	—	11.25	7.50	Cucerdea	—	8.53	3.06	2.20
10.59	1.43	—	11.54	—	Ujóra	—	—	2.48	2.—
11.07	1.52	—	12.04	—	Vințul-de-sus	—	—	2.40	1.51
11.31	2.18	—	12.34	8.17	Aiud	—	8.23	2.11	1.23
11.48	2.40	—	1.—	8.33	Teiuș.	—	8.06	1.45	12.54
12.25	—	—	1.40	8.38	pl. Teiuș.	—	7.59	1.10	—
12.50	—	—	2.17	—	Crăciunel	—	—	12.39	—
1.04	—	—	2.35	9.09	Blaș	—	7.30	12.24	—
1.35	—	—	3.14	—	Micăsasa	—	—	11.48	—
1.50	—	—	3.34	9.42	pl. Micăsasa	—	6.56	11.29	—
2.13	—	—	3.49	9.44	Copșa-mică	—	6.54	11.14	—
2.32	—	—	4.11	9.59	Mediaș	—	6.41	10.55	—
3.04	—	—	4.48	10.22	Elisabetopole	—	6.20	10.21	—
3.39	—	—	5.27	10.51	Sighișóra	—	5.53	9.42	—
4.01	—	—	6.10	11.12	Hașfalău	—	5.33	9.13	—
5.26	—	—	7.50	12.26	Homorod	—	4.27	7.45	—
6.08	—	—	8.30	12.58	Agostonfalva	—	3.53	7.01	—
6.40	—	—	9.03	1.15	Apăpa	—	3.37	6.35	—
7.16	—	—	9.38	1.34	Feldioara	—	3.16	5.58	—
8.—	Tren accelera.	—	10.25	2.09	pl. Brașov	—	2.45	5.08	—
—	11.—	—	—	2.19	pl. Brașov	7.01	2.18	—	10.37
—	12.26	—	—	3.01	Timiș	6.—	1.42	—	9.57
—	1.11	—	—	3.31	Predeal	5.—	1.12	—	9.30
—	8.45	—	—	9.15	sos. București	—	7.45	—	4.40

Budapesta — Arad — Teiuș									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	8.05	1.55	10.—	pl. Viena	—	—	—	—
3.10	4.24	11.10	4.—	1.37	Budapesta	7.35	1.20	6.30	—
9.10	8.42	3.55	6.55	6.10	Szolnok	4.18	11.15	2.45	9.30
2.30	—	4.30	7.05	6.35	Arad	11.30	8.20	9.45	5.13
2.44	—	4.42	—	6.46	pl. Arad	11.—	8.10	8.55	—
3.15	—	5.03	—	7.07	Glogovaț	10.48	—	8.44	—
3.32	—	5.14	—	7.18	Győrök	10.25	—	8.20	—
3.58	—	5.32	7.50	7.35	Pauliș	10.11	—	8.08	—
4.30	—	5.56	—	7.58	Radna-Lipova	9.58	7.29	7.56	—
4.50	—	6.12	—	8.14	Conop	9.25	—	7.24	—
5.40	—	7.—	8.51	8.56	Bêrzava	9.09	—	7.07	—
—	—	7.28	9.10	9.24	Soborșin	8.21	6.33	6.26	—
—	—	7.54	—	9.50	Zam	7.45	6.07	5.49	—
—	—	8.10	9.34	10.06	Gurasada	7.18	—	5.19	—
—	—	8.28	—	10.24	Ilia	7.08	5.44	5.08	—
—	4.47	8.54	10.—	10.50	Branicica	6.44	—	4.42	—
—	5.04	9.08	10.11	11.04	Deva	6.20	5.17	4.18	11.32
—	6.10	10.06	10.37	11.43	Simeria (Piski)	6.05	5.05	3.59	11.16
—	6.39	10.29	—	12.06	Orăștia	5.09	4.40	3.18	10.37
—	7.11	10.53	—	12.30	Șibot	4.44	—	2.56	9.39
—	7.28	11.07	11.17	12.44	Vințul de jos	4.22	—	2.32	9.12
—	8.13	11.54	11.40	1.20	Alba-Iulia	4.04	3.59	2.14	8.53
—	—	—	—	—	pl. Teiuș	3.19	3.36	1.35	8.11

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
8.36	11.—	9.—	9.15	4.—	pl. Viena	5.50	—	7.20	7.05
1.30	8.30	2.25	7.—	10.—	Budapesta	6.30	10.20	2.10	1.25
6.39	5.25	7.54	4.59	—	pl. Budapesta	9.20	—	8.55	7.50
6.47	6.15	8.02	5.52	—	Timișóra	8.28	7.13	8.49	7.42
—	9.33	10.25	9.10	—	pl. Timișóra	5.39	4.05	—	5.39
11.05	—	12.28	11.47	—	Caransebeș	3.02	—	4.35	3.21
11.45	—	1.20	1.19	—	Băile Herculane	1.—	—	3.40	2.10
10.55	—	11.40	6.25	—	Verciorova	11.25	—	7.10	5.50

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.									
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.25	8.10	3.11	8.58	Cucerdea	7.41	2.36	8.31	1.18
—	3.14	8.51	3.52	9.39	Ladoș	7.03	1.58	7.43	12.32
—	5.07	10.27	5.26	11.11	Oșorheiu	5.30	12.25	5.50	10.35
—	5.50	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	5.18	9.35	5.05	—
—	7.25	12.15	7.15	—	—	3.50	8.—	3.22	—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. Numerele cele grase însemnă órele de hópte.